

125è aniversari del naixement d'Eduard Toldrà

Intèrprets Catalans

Dimarts, 4 de febrer de 2020-20 h

Petit Palau

David Alegret, *tenor*

Albert Guinovart, *piano*

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

Néixer (fragment)

“Calia fer viure el que no ha mort, quasi, el que no ha mort, que aquí tot creix, que aquí no res, que aquí tot neix, que aquí...”

Blanca Llum Vidal
Homes i ocells (2012)

Programa

Part I

Eduard Toldrà (1895-1962)

Poemes de Trinitat Catasús (1887-1940)

Abril

Cançó d'un bell amor

Maig

Poemes de Joan Maragall (1860-1911)

La mar estava alegre

L'hort

Festeig

Albert Guinovart (1962)

Paràfrasi sobre 'La camperola' d'Eduard Toldrà (piano sol)

Eduard Toldrà

Poemes de Josep Carner (1884-1970)

Menta i farigola

Cançó incerta

El gessamí i la rosa

Recança

Els obercoccs i les petites collidores

Canticel

Part II

Alicia de Larrocha (1923-2009)

Poema de Josep Carner

Cançó d'un doble amor

Eduard Toldrà

Poemes de Tomàs Garcés (1901-1993)

Cicle de cançons *A l'ombra del lledoner*

“A l'ombra del lledoner”

“Cançó de comiat”

“Cançó de grumet”

“Cançó de bressol”

“La vida de la galera”

Albert Guinovart

Nocturn a Maria (piano sol)

Poema de Manuel Forcano (1968)

T'estim

Eduard Toldrà

Poemes de Josep Maria de Sagarra (1894-1961)

Romanç de Santa Llúcia

Les garbes dormen al camp

Cançó de passar cantant

Vinyes verdes vora el mar

Cançó de vela

Amb Toldrà al cor

Per commemorar el 125è aniversari del naixement d'Eduard Toldrà s'ha programat aquest recital amb una de les formes musicals més reeixides del compositor: la cançó. Nascut a Vilanova i la Geltrú l'abril del 1895, va destacar com a virtuós del violí i un dels músics més importants de la seva època. Va formar part del moviment conegut com a Noucentisme; adscrit al Grup dels Vuit o dels Compositors Independents de Catalunya, Toldrà va fundar el 1911 el Quartet Renaixement, va ser professor a l'Escola Municipal de Música de Barcelona i director titular de l'Orquestra Municipal de Barcelona des del 1944 fins a la seva mort, el 1962.

Va escriure música simfònica, de cambra, per a cobla i per al teatre. En l'àmbit de la cançó, però, un dels gèneres més reconeguts de la seva producció, va dir quelcom d'especial, tot demostrant una sensibilitat magistral a l'hora de posar en música poemes de grans representants de les lletres catalanes, com Josep Carner, Joan Maragall, Josep Maria de Sagarra o Joan Salvat-Papasseit, però també de grans autors castellans com ara Garcilaso de la Vega, Francisco de Quevedo o Lope de Vega. És considerat, de fet, el veritable *creador* de la cançó culta catalana; Toldrà hi recorria sovint una vegada i una altra com si fos el seu espai natural on tornava de manera periòdica. Amb melodies directes i sinceres, una rítmica sempre al servei de la dicció i comprensió del text i harmonies honestes però molt creatives que no deixen mai de sorprendre, la cançó de Toldrà arriba directa al cor. El tenor David Alegret, especialista en la matèria i enamorat d'aquesta faceta del compositor, posarà veu a algunes de les seves cançons més divulgades, però també a d'altres molt poc difoses, sempre acompanyat pel piano expert d'Albert Guinovart. El programa recull una acurada llista de peces agrupades pels autors de les poesies musicades, totes compostes originalment per a veu i piano. Mereixen especial atenció les de textos de Carner, de qui aquest any es commemora el cinquantenari de la mort, o les de poemes de Tomàs Garcés, que formen el cicle *A l'ombra del lledoner* i que inclouen alguns dels *hits* més esperats de Toldrà. A més, també es podran escoltar bellíssimes curiositats, com *Cançó d'un doble amor*, de la desapareguda pianista Alicia de Larrocha o *T'estim* d'Albert Guinovart.

Manel Cereijo, musicòleg

Textos

Eduard Toldrà (1895-1962)
Poemes de Trinitat Catasús (1887-1940)

Abril

Trèmula rialla de dia daurat;
ventijol qui calla en la immensitat.
Palpitant i jove majestat d’Abril;
vestidura nova dels arbres.
Sotil diàfana i clara delícia del verd,
amb què el món, suara, de llum s’és cobert
quan el fontinyó tremolant,
sentia la seva frescor tornada alegria.
Pluja lenta i blanca de flors d’ametller,
qui cau de la branca quan l’oratjol ve.
Noies pels portals; finestra enramada;
festes matinals xopes de rosada.
I passa l’Abril damunt de poncelles,
xamós i gentil cantant caramelles.

<i>Cançó d’un bell amor</i>

Oh gerda clavellina,
oh rosa purpurina,
oh vós, tota flairosa,
suau i lluminosa
i pura com un Maig,
doneu-me desseguida
un xic de vostra vida,
que pugui d’esta aurora
tenir-ne almenys un raig.
Doneu-me la clarícia,
doneu-me la letícia,
la joia benhaurada
qui us brilla a la mirada
amb tanta suavitat,
que fa de vostre imperi
dolcíssim refrigeri
per qui es sent en tenebres,
rendit i corsecat.
Si sou la ben florida,
com branca reverdida,
siau la ben fruitada,
com branca assoleiada,
i deu-me la dolçor
de fruita ben madura,
que en vostres llavis cura
de fer ben misteriosa,
l’encís d’un breu petó.
Siau com una branca
esponerosa i franca,
i no talment avara

d’aquesta amor tan clara
que dintre el cor teniu.
Doneu-me’l tot, senyora,
doneu-me’l en bonhora,
com la pomposa branca
ses fruites cada estiu.

<i>Maig</i>

Terra qui floreix,
mar qui s’hi encanta.
Suavíssim bleix
de vida triomfanta.
Pluges cristal·lines,
aigües reflexant
tendrors infantines
qui riuen brillant.
Claredat sonora,
núvol qui s’hi perd,
aura qui eixamora
la tendror del verd.
Bordoneig suau
d’abelles. Profunda,
silenciosa pau
d’una hora fecunda.
Món rejuvenit,
amor qui hi esclata,
deliciós oblit
de les nits de plata,
quan el pleniluni
de maig, silenciós,
de qualque infortuni
sembla dir a les flors.

Poemes de Joan Maragall (1860-1911)
<i>La mar estava alegre</i>

La mar estava alegre, aquest migdia;
tot era brill i crit i flor d’escuma,
perquè feia molt sol i el vent corria.
Al lluny es veia un gran mantell de bruma.
Damunt les ones, amb les veles dretes,
les barques hi brincaven com cabretes.

<i>Ehort</i>

Entre mon hort i el teu
sols hi ha un mur de rosers reblerts de roses.
De què em deturareu,

guardianes tan dèbils com hermoses?
L’aimada ve amb pas lleu
portada per les ànsies amoroses:
prompte al pes de les nostres abraçades
sereu, roses, marcides i esfullades.
Mes, filles de l’Amor que tot ho anima,
no heu pas de témer el nostre;
ella a mon rostre arrima
la seva cara que és germana vostra;
quan me diu que m’estima,
un ruixat de petons li cau al rostre.
I en ses galtes llavors acolorades
enceses reeixireu i més badades.

<i>Festeig</i>

Sota les estrelles, d’espatlles al mar,
una galta humida, fresca de serena,
una galta suau i plena
és ben dolça de besar.
Entre dos silencis, bes silenciós,
com vares deixar-nos tremolant tots dos
dins la nit quieta, amb deixos ardents
de la migdiada i dels terrals vents.
El reberes silenciosa.
Mos llavis, dolços encar,
te van preguntâ una cosa
i tu no vas contestar.
Què vaig preguntar-te?... Sols recordo el bes
i que se sentia la plena mar alta.
Tu, tota caiguda, semblaves malalta...
Oh, no hi tornaré mai més!
Prô la flonja galta ruixada amb serena,
sota de ma boca, d’espatlles al mar;
prô la xafegosa nit d’agost serena,
aï, com la podré oblidar?

Poemes de Josep Carner (1884-1970)
<i>Menta i farigola</i>

Menta i farigola,
ruda i romaní.
Una vella, vella,
com un pergamí,
al nas les ulleres,
a la mà el mitjó,
surt a la finestra,
guaita l’horitzó.
I com cada dia
en instant parell,
la vella gemega,

pregant pel donzell
que a tretze anys l’aimava.
Tretze anys! Si era ahir!
Menta, farigola,
ruda i romaní.

<i>Cançó incerta</i>

Aquest camí tan fi, tan fi,
qui sap on mena!
És a la vila o és al pi
de la carena?
Un lliri blau, color de cel,
diu: vine, vine!
Però: no passis! –diu un vel
de teranyina.
Serà drecera del gosat,
rossola ingrata,
o bé un camí d’enamorat,
colgat de mata?
És un recer per adormir
qui passi pena?
Aquest camí tan fi tan fi,
qui sap on mena?
Qui sap si trist o somrient
acull a l’hoste?
Qui sap si mor sobtadament
sota la brosta?
Qui sabrà mai aquest camí
a què em convida!
I és camí incert cada matí,
n’és cada vida!

<i>El gessamí i la rosa</i>

Colliu la rosa de dia
i de nit el gessamí;
el gessamí en una tanca,
la rosa al mig del jardí.
Lleument, dolçament gronxada,
la rosa mor en un sí;
el gessamí, quan l’amada
s’ajeu, pâl·lida, a dormir,
el té viu, sense saber-ho,
dins el seu cabell diví.
La rosa fa enamorar-se
i el gessamí defallir.

Recança

Qui sentís, renovellat

Qui sentís, renovellat
per la bruixa entesa,
aquell gust precipitat
de la juvenesa,
pluja i vent arremorat,
i l’acàcia en tot esclat
i deixant per l’empedrat
florida estesa!
Ah, l’anar sota l’aiguat
com fent-li escomesa,
d’un sonet, mig començat,
en l’embriaguesa,
i amb paraigua foradat,
i la lluna pel forat
i rient al meu costat
una noia encesa!

Els obercocs

i les petites collidores

Diu Iris a Myrtila:

–Oh, amiga, jo no sé!...
Tants obercocs hi deixes
damunt l’obercoquer?
–Oh, Iris, prou m’agrada
menjar-ne a torbellins
i sentir l’or alegre
com raja boca endins.
Mes arriba el mal temps
i prop del flam furient,
jo sento en la teulada
dansar teules i vent,
i em plau quan nostra mare,
veient-nos entrístits
i com freguem els nassos
i com bufem els dits,
ens dugui riolera,
quan cau la neu a flocs,
un pot amb confitures
de préssecs o obercocs.

Canticel

Per una vela en el mar blau

daria un ceptre;

per una vela en el mar blau

ceptre i palau.

Per l’ala lleu d’una virtut
mon goig daria
i el tros que em resta,
mig romput,

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

de joventut.

Per una flor de romaní

l’amor daria;

per una flor de romaní

l’amor doní.

la tardô i la primavera,

les boires que baixa el cim,

el crit de les orenetes.

I sempre el respir del mar

i el batec de les estrelles.

Adéu, galant terra, adéu.

Adéu, muntanya, pedrís,

paret blanca de l’església,

aigua clara de la font,

plata de les oliveres,

olor mullada dels horts,

estrella, riera, vela.

Adéu, galant terra, adéu.

la tardô i la primavera,

les boires que baixa el cim,

el crit de les orenetes.

I sempre el respir del mar

i el batec de les estrelles.

Adéu, galant terra, adéu.

Adéu, muntanya, pedrís,

paret blanca de l’església,

aigua clara de la font,

plata de les oliveres,

olor mullada dels horts,

estrella, riera, vela.

Adéu, galant terra, adéu.

la tardô i la primavera,

les boires que baixa el cim,

el crit de les orenetes.

I sempre el respir del mar

i el batec de les estrelles.

Adéu, galant terra, adéu.

Adéu, muntanya, pedrís,

paret blanca de l’església,

aigua clara de la font,

plata de les oliveres,

olor mullada dels horts,

estrella, riera, vela.

Adéu, galant terra, adéu.

la tardô i la primavera,

les boires que baixa el cim,

el crit de les orenetes.

I sempre el respir del mar

i el batec de les estrelles.

David Alegret, tenor

Vinyes que dieu adéu

al llagut i a la gavina,

i al fi serrellet de neu

que ara neix i que ara fina...

Vinyes que dieu adéu!

Vinyes verdes del meu cor...

Dins del cep s’adorm la tarda,

raïm negre, pàmpol d’or,

aigua, penyal i basarda.

Vinyes verdes del meu cor...

Vinyes verdes vora el mar,

verdes a punta de dia,

verd suau de cap al tard...

Feu-nos sempre companyia,

vinyes verdes vora el mar!

Cançó de vela

Arrenca el gep flexible de l'onada,

canta la boira, xiula el bufarut,

ens esquitxa un ruixim d’aigua salada

i grinyolen els dintres del llagut.

Ai, qui pensa en l'amor,

oh, mar sonor!

Ai, qui pensa en l'amor!

Enllà tenim les costes oblidades,

enllà hi ha el poble blanquinós, suau,

i el llagut, vinga salts i patacades,

enmig del gran deliri verd i blau.

A terra hi hem deixat coses marcides

dels nostres sentiments i voluntats

i ara es van aclarint les nostres vides

com els serrells d'escuma platejats.

Allà hi ha el neguiteig del nostre viure,

les punxes a l'aguait de nostra pell,

ara els neguits són coses de per riure,

dintre el llagut que va tot de gairell.

Au... canta, mariner, xiscla, ventada!

No perdi prou el teu delit valent;

infla't, vela; remunta, aigua salada;

sacseja'ns brutalment.

Sacseja'ns brutalment, o mar sonor!

Esmicola les penes de l'amor.

Reconeixements

Reconegut com a gran especialista en el repertori rossinià i mozartià, on brillen la puresa natural de la seva veu, així com la tècnica i l'emotiva musicalitat, David Alegret ha cantat extensament els principals títols d'ambdós compositors a Viena, Zuric, Hamburg, Munic, Roma, Madrid i Barcelona; i als festivals de Garsington i Pesaro, entre d'altres. Addicionalment completa el seu repertori operístic amb títols de Donizetti i rols d'altres compositors, que ha cantat a festivals com el Salzburger Festspiele Pfungsten i a teatres com ara el San Carlo de Nàpols, Opéra de Montpeller, etc.

Molt actiu en el repertori contemporani, recentment ha participat a les estrenes de les òperes *Les bienveillantes* de Parra a l'Opera Vlaanderen i *Lenigma di Lea* de Casablancas al Liceu, en les quals els compositors van escriure els rols per a ell.

Ha estat dirigit per batutes tan importants com Bolton, Carella, Heras-Casado, López Cobos, Luisi, Minkowski, Muti, Pons, Savall, Weigle i Zedda.

En el terreny de l'oratori, ha interpretat des de Monteverdi fins a música dels nostres dies, en auditoris com el Queen Elizabeth Hall de Londres, Musikverein i Konzerthaus de Viena, i a Lucerna i Praga, entre altres ciutats.

Addicionalment, és un reconegut interpret de recital, amb un repertori en què destaquen el lied alemany i la cançó d'autor català. El seu darrer disc, *Impressions de natura*, ha rebut crítiques excel·lents. També ha enregistrat per a segells com Harmonia Mundi o Unitel Classica (Pergolesi amb Fabio Biondi).

Discografia

Albert Guinovart, piano

És un dels músics actuals més complets i polifacètics. La seva activitat professional es divideix entre la dedicació com a pianista de repertori, compositor i docent.

Format a Barcelona, marxà a Londres per estudiar amb Maria Curcio. Ha tocat per tot Europa, Sud-amèrica, els Estats Units, el Canadà, el Japó, el Pròxim Orient, Austràlia i Nova Zelanda, en recitals i amb diferents orquestres, dirigides per Ch. Hogwood, F-P. Decker, V. Petrenko, D. Cohen, L. Foster, E. Colomer, J. Pons, S. Mas i J. Ross, entre d'altres. Ha col·laborat amb artistes com Victoria de los Àngeles, Barbara Hendricks, Frederica von Stade, Julia Migenes, Juan Diego Flórez i Nacho Duato.

És conegut pels seus premiat musicals: *Mar i cel*, *Flor de Nit*, *Gaudí*, *Paradis*, *La vampira del Raval* i *Scaramouche*. Ha compost les òperes *Atzar* i *Alba eterna* i el ballet *Terra baixa*. Com a artista resident del Palau de la Música, el 2018 va estrenar el seu *Rèquiem*, que afegeix al seu catàleg, amb obres com *Tè Deum*, *Missa Brevis* o *Gloria*. També són conegudes les seves incursions a la televisió i el cinema.

És professor a l'ESMUC i acadèmic de la Reial Acadèmia de Belles Arts i de Sant Jordi. Té tres Premis Butaca i dos Max, així com el Premi Ciutat de Barcelona; és Steinway Artist.

Té més d'una trentena d'enregistraments, per a Harmonia Mundi, EMI i Decca. Els seus enregistraments per a Sony inclouen els seus dos primers *Concerts de piano*, gravats a Sant Petersburg, així com el darrer *Nocturn* d'obres del mateix Guinovart per a piano sol, que han estat un èxit.

Amb la col·laboració de:

Troba'ns a:

www.palaumusica.cat

D.L.: B 105-2020

També et pot interessar

Intèrprets Catalans

Dimarts, 3 de març de 2020 – 20 h
Petit Palau

Preu: 15 €

Lassus Quartett

J. MAGRANÉ: *Quartet núm. 1* (revisió 2019)

J. WIDMANN: *Quartet núm. 3, "Hunt"*

W. A. MOZART: *Quartet núm. 17, en Si bemoll major, KV 458, "la Caça"*

Mix de LASSUS, CAGE i ADÈS

Intèrprets Catalans

Dimarts, 10 de març de 2020 – 20 h
Petit Palau

Preu: 15 €

Arts Quartet

P. I. TXAIKOVSKI: *Quartet núm. 1, en Re major, op. 11*

A. BORODÍN: *Quartet núm. 2, en Re major*

Intèrprets Catalans

Dilluns, 4 de maig de 2020 – 20 h
Petit Palau

Preu: 15 €

Núria Rial, soprano

Francisco Poyato, piano

Homenatge a Josep Carner

Cançons a partir de textos del poeta